

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XXI. De Georgianis, (alio nomine Iberis,) & eorum erroribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Petro & suis Successoribus, atque de Ordine Patriarchalium sedium.

Octavo, definitionem, ut de cætero Armeni has festivitates infrascriptis diebus, more univversalis Ecclesiæ, celebrare debeant, videlicet Annunciationis beate Mariæ Virginis, vicesima quinta Martij, Nativitatis B. Joannis Baptistæ, vicesima quarta Junij; Nativitatis Salvatoris nostri, secundum carnem, vigesima quinta Decembris; Circumcisionis ejusdem, prima Januarij; Epiphaniæ, sexta ejusdem Januarij; Præsentationis Domini in templo, seu Purificationis B. Mariæ, secunda Februarij. Nos igitur oratores, nomine nostro, nostrique Reverendi Patriarchæ, & omnium Armenorum, sicut & vestra Sanctitas in ipso Decreto attestatur, hoc saluberrimum Synodale Decretum, cum omnibus suis capitulis, declarationibus, definitionibus, traditionibus, præceptis, & statutis, omnemque doctrinam in ipso descriptam, nec non quicquid tenet & docet Sancta Sedes Apostolica, & Romana Ecclesia, cum omni devotione & obedientia, acceptamus, suscipimus, & amplectimur. Illosque Doctores & Sanctos Patres, quos Ecclesia Romana approbat, reverenter suscipimus. Quæcumque verò personas, & quicquid ipsa Romana Ecclesia reprobat & damnat, nos pro damnatis & reprobatis habemus. Proficientes tanquam veri obedientiæ filij, nomine, quo supra, ipsius Sedis Apostolicæ ordinationibus & jussionibus fideliter obtemperare. Datum Florentiæ in publica sessione Synodali solemniter in Ecclesia majori celebrata, anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quadringentesimo, decimo Kal. Decembris, Pontificatus nostri anno IX.

De Armenis, qui post reductionem Græcorum etiam ipsi instructionem fidei, secundum Romanam Ecclesiam, susceperunt ab Eugenio Papa IV. in Concilio Florentino, scribit idem S. Antonin. in *Eadem 3. parte tit. 22. cap. 1. §. 1. in fine*. Quod insuper Armeni & aliqui ex India miserunt Oratores suos Florentiam ad Dominum Eugenium, postulantes & supplicantes instrui & erudiri, in ijs, quæ sunt fidei, à Romana Ecclesia, & uniti cum ea in charitate Christi; qui examinati, in paucis reperiuntur dissentire à Catholica fide, & in illis subjecerunt se correctioni Apostolicæ sedis; quæ de concilio Prælatorum decrevit, eos in ritibus suis, qui non sunt contra veritatem fidei, tolerari; sicut & Græci, licet dissimiles sint à moribus Latine Ecclesiæ. In aliquibus verò, qui à fide vera discrepabant, prohiberi, ut qui Sacramentum Confirmationis non habebant in usu conferendi illi nationi, docentes eos, illud, sicut & cætera Sacramenta, debere accipere, credere, & conferre, & aliqua alia: quibus determinationibus acquieverunt. Ex quibus collige tolerandos esse ritus aliarum nationum, etiam si ab Ecclesia Romana dissentiant, dummodo in alijs Catholicæ sapiant: & hæc de Armenis.

CAPVT XXI.

De Georgianis, (alio nomine Iberis,) & eorum erroribus.

Inter cæteras Schismaticorum nationes, qui Orientalem regionem inhabitant, non sunt mino-

ris notæ Georgiani, quorum Præteolus in libro de vitis & seclis Hæreticorum, verbo *Georgiani*, ritus, mores ac simul errores breviter refert.

Georgiani (inquit) sunt ij, quos *Iberos* appellant Cosmographi, gens barbara & bellicosa, & quæ (authore Pio II. hujus nominis Romano Pontifice in sua *Cosmographia*) Armenico & Medico cultu utitur, Scytharumque more vivit, quorum cognati sunt & contermini. Habitat enim hæc natio in interiori Armeniæ parte ad septentrionem, & Euxinum viciis: quam Magnus Pompejus Romano Imperio subiecit: sed sub Constantino Cæsare, Helena filio, & Sylvestro Papa, ve bi Dei fœdera & fidem futuri regni suscepit, circa annum Domini 325.

Qui licet hodie Christum colant, procul tamen ab Apostolica sede, veritatis Magistra, colunt: & barbaris circumfusi genibus, non omnem puritatem Evangelij servant. Nam in Sacramentis & alijs plerisque rebus, Græcorum errores sequuntur. Eorum Clerici rotundas circumferunt coronas more nostro, Laici verò quadratas. Illustriores illorum mulieres Amazonum instar, armis in prælijs utuntur. In officijs Ecclesiasticis & Scriptis, quidam eorum lingua Græca, aliique Chaldaica uruntur.

Georgiani verò appellantur, à Divo Georgio, quem velut præcipuum patronum, & in sui prælijs contra Paganos velut signiferum & propugnatorem ingenii honore venerantur. Quocumque tendunt, turmatim incedunt, vexillum divi Georgij imagine insignium circumferentes, cujus opa & auxilio se in bello maximè juvari credunt. Archiepiscopum habent, qui in monte Sina clauditur à Ca harinæ incolis, cui per omnia, ut nos summo Romanorum Pontifici, obtemperant. Cur verò tanto in honore Divum illum Georgium habeant, sit inde quòd ille primus ad fidem Christi Armenos Iberosque convertit, divinumque dogma apud eos disseminaverit: quamvis Rufinus & Sozomenus *lib. secundo cap. sexto*, & sequenti, & post eos Nicephorus *lib. 8. cap. 34.* mulierem captivam tantum illi causam præstitisse asserant. Quæ cum alias semper pudicè castæque vixerat, tum captiva quoque nihil de perate sanctioreque instituto remisit. Nam die noctæque pieratis exercitia exhibebat, jejuniis plurimum vacabat, continueque precationibus insistebat. Hæcenus Præteolus: quam mulierem fuisse Barbaris admirationis magnæ, ac suo exemplo & oratione, & miraculis, Reginam & Regem illius provinciæ, ad fidei cognitionem perduxisse, laus profectur idem Præteolus: sed hæc pro Georgianorum erroribus sufficiant; hi enim faciliè ex his, quæ contra Græcorum errores scripsimus, convincuntur.

De Georgianorum ad fidem Christianam conversione, Rufinus in *Historia Ecclesiastica lib. 1. cap. 11.* à quo omnes alij acceperunt, ut Nicephorus *lib. 8. cap. 34.* Sigibertus in *Chronica*, Genebrardus in *Chronographia lib. 2.* sub Sancto Marco Papa I. Supplementum Chronicorum *lib. 9.* qui in eum errorem lapsus est, ut putaret Iberiam esse, quæ hodie Scotia nuncupatur; cum revera aliud sit Ibero in continentis terræ, aliud Iberia insula prope Britanniam, & tunc aliud Hibernia, seu Irlanda Insula, aliud Scotia, quæ contigua est Angliæ, & pars antiquæ Insulæ Britanniæ.

Eorum conversionem ad fidem per captivam mulierem, præter Rufinum *ubi supra cap. 10.* tradunt Sozomenus *lib. 2. Ecclesiast. histor. cap. 6.* Catgod.

ho. lib. 3. cap. primo, Theodoretus lib. primo Ecclesiast. histor. cap. 24. Nicephorus lib. 8. cap. 34. Socrates lib. primo cap. 16. & alij post ipsos.

De Scismate Georgianis immisso à Patriarcha Antiocheno, & eorum erroribus Vincentius Beluacensis in Speculo historiali lib. 30. cap. 93.

De eorum moribus, & de Catholico pro Patriarcha deputato, & quòd Græco ritu vivant, & de alijs si quis plura desiderat, legat S. Antoninum 3. part. histor. tit. 19. cap. 8. 8. 9. qui 5. 10. in fine agit de odio, quo afficiuntur Georgiani adversus Armenos, de quo supra non nihil diximus.

Addam verò ea, quæ de eorum moribus breviter retulit Raphael Volaterranus lib. 21. de sectis Syria. His inquit proximi, sive, ut nonnullis placet, iidem sunt Georgiani, quæ gens & ipsa Christiana, bello fortissima & vicinis formidata, cognominata, ut ferunt, à Divo Georgio, cujus vexillum in bello contra Infideles gestant. Ego tamen non minus putaverim eos esse posse, quos Plinius Georgos appellat in ea fœdè regione. Igitur ij, quòd procul sunt à ritu orthodoxo, aberrant, Græcorum fœdè sectantes et rotens, eadem & in sacris libris linguæ videntes. Sacerdotes eorum diro squalore petulant incedunt, crinibus oblongis, barbaque ad pectus promissa, sacrificant etiam more Græcanico, in calice molliunt ossam, quam prius Sacerdos ipse cochleari argenteo delibat, deinde volentibus delibandam modo simili præbet. Venere quondam ad Cottadinum Principem Damascenum, dum nostri obdiderent Damiatam, questum, fese, cum Christiani sint, ab eo neglectos, ac inexpugnata tunc Hierosolyma minimè vocatos. Sepulchrum dominicum immunes adeunt ab omni vêtigali, cum & ipsi quoque Saracenis vicinis beneficium compenient. Nostra memoria miserunt legationem ad Pium II. Pontificem, cum è Conventu Mantuano se in Urbem reciperet. Hæc ibi.

Bernardus Lucemburgus in Catalogo Hæreticorum, editione quarta verbo Georgiani: Habent, inquit, Archiepiscopum, qui est in Monte Sina in Claustro S. Catharinae, cui obediunt per omnia, ut nos Domino Papa. Errores Græcorum sequuntur in Sacramentis & alijs; Clerici eorum rotundas habent coronas, laici verò quadratas: nobiles eorum mulieres more Amazonum armis in prælijs utuntur. In officijs & Scripturis lingua Græca utuntur, alias Chaldaica.

Paulus denique tertius, anno Domini 1545. Regi Georgianorum amanter, ut fidem Catholicam conservet, & Oratores ad Sedem mittat, scripsit, & Stephanum Colynzam electum Nesciovanensem in Armenia, deputavit in Nuntium & Oratorem ad Reges Georgianorum & Armeniæ, ut habentur hodie Bullæ in Secretaria domestica Pontificum. Rex verò ad Pontificem maximum dedit literas sub hac forma.

Miseratione Dei Simeon Rex Cardelij totius Iberiæ, & Orientis.

EXcelse, & splendidissime, & sanctissime, & beatissime Domine noster, Pater noster, & Papa, pastor pastorum, princeps principum, & decime tertie Apostolorum, Pater noster, & Papa magnæ Romæ, aurea tuba, organum Dei inflatum; Petre iudex, & clavicularie regni cælestis, Paule Doctor gentium, qui ascendit usque ad ter-

tium cælum, & raptus est usque ad paradysum, & audivit ineffabilia verba, quæ dici non possunt: totius orbis prædicator, ipsarum Ecclesiarum luminare, ubi sancta, & veneranda sepulchra Apostolorum, ubi requiescunt sanctæ Reliquiæ ipsorum, & Dominator Ecclesiæ Catholice, & Governator magnæ & illustriſsimæ Romæ, sicut Sol, qui vertitur per totum Occidentem, Maxime Princeps Papa Romæ, sicut Sylvester, Regum Vates, Domine & Dominator & Pater spiritualis, Sanctissime Papa, profundam genu flexionem facimus, & salutamus Sanctam dexteram ejus.

Benedictus sit DEUS Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus, cum Domina, & pura Matre, filij DEI genitricis Sanctissime. Et si nobis mandas per Sanctitatem tuam, qualiter venit hac Procurator Magnæ Scythiæ Ecmiacensis, Nomine Ter Jacob, & accepimus venerandam Scipituram tuam, sed nos nescivimus intelligere eam, & de ore retulit nobis, quod erat præstantius: gavisus sumus propter honoratissimam, & sanctam tuam Celsitudinem, & Regum laudem, & victoriam, & gloriam, & exultavimus lætitia sempiterna, gratias agentes DEO omnipotenti, & Domine nostræ DEIPARÆ, & Sanctæ Virgini MARIE, & Venerandæ, & vivificanti Crucis, DEUS omnipotens, & miserator majorem fortitudinem, & victoriam det nobis, & Christianis ab impijs Agarenis, nobis, & omnibus Orthodoxis populi Christiani, & gloriam, & spem, & consolationem: & confundat eos, qui sunt extra fidem.

Precamur Optimum DEUM, ut sustentet imperium maximæ Sanctitatis tuæ, & per orationes tuas sanctas liberet nos ab injurijs inimici. Et etiam refero sanctitati tuæ, quod beatissimus, sanctus, & à Deo corona datus fuit Rex, & pater meus Chirluar Saphi, ut Sanctitas tua audivit, propter religionem: quoniam propter amorem Christi, impij Agarenis occiderunt eum in bello, & accepit Martyr hunc, & sanguinem suum effudit, & nunquam voluntatem eorum fecit: postremo & nos auxilio Dei accepimus thronum patris nostri, & ex tunc à bellis non cessavimus diu noctuque inter pulverem, & pluvias. Quot bella, & angustias, & mæstias propter amorem Christi accepimus, & alia mala passi sumus: donec vulnerati fuimus in prælio, & inclusi fuimus in carcere in manibus Perfarum, & DEI voluntate, & auxilio ejus, & per orationes tuas sanctas liberati sumus, & iterum sedimus in throno nostro, & iterum non quievimus à bello, cum Ottomanis feris, & transferunt plura prælia primis cum Ottomanis, ut opinor, vos audivisse, quot marores, & angustias. Sed non occubuimus his usque ad caput meum, & vitam meam cum parvulo filio meo, ut effunderem sanguinem meum, propter Crucifixum Christum meum, & Deum meum: donec vixero, non parcam vitam meam à bello unum pugillum sanguinem dulcis mei, & Domini mei, & Dei mei non vacuum dimittam. Nunc Christianitas, & totus mundus est in te, & in manibus tuis, o Domine mi Sanctissime, nunc da virtutem, & auxilium, ut salvetur populus Christianus, Deus retribuatur tibi Regnum Cælestis, & nos cum auxilio Dei, & per pijs precibus tuas sanctas, donec vixerimus, non faciemus voluntatem Agarenorum. Sed in nos deinceps quis scit, quid velit fieri? Veremur ne convertatur bonitas in insipientiam, & incidamus in impietatem. Ideò refero Sanctitati tuæ, ut scias ex parte mea, quòd benè valeo, & caput meum & vitam meam pono ad mortem

mortem propter Christianitatem. Et etiam refero Sanctitati tuae, da auxilium, & misericordiam Christianis, & salva eos à manibus iniquorum. Et precor, & rogo ne nostri obliviscaris in orationibus tuis sanctis omni tempore: Et precipue ne obliviscaris scribere nobis, ut sciamus sanitatem tuam, & Populi tui, piorum Christianorum, ut cor nostrum cognoscas: ore suo referet Sanctitati tuae Ter Jacob Sacerdos, sanctae orationes tuae sint nobiscum. Amicus animo, & corpore. Amen Anno 7104. Christi 1546. Idichion 9.

CAPVT XXII.

De Maronitarum natione.

Maronitae, non ab haeretico nomine *Maron* sunt cognominati, ut falso sibi Prateolus & alij persuaserunt, sed potius à *sancto Marone*, cujus Monasterij Monachi *Maronitae* dicebantur, ut accuratè colligit Card. Baron. *Tomo 7. sub annum Christi 518.* ex Synodo quadam Tyri eodem tempore celebrata: ad quam aliqui Archimandritae contra Haereticos Eutychianos literas scribentes. Inter hos primo loco habetur subscriptio *Alexandri Archimandritae Monasterij S. Maronis*, qui *Maronitae* dicebantur, omnes professores & defensores tunc Catholicae veritatis. Et licet postea à fide declinantes anno 699. ab Ecclesia Catholica discedentes, teste Prateolo, Eutycheri, Dioscoro, & Monophysitis haereticis adhaererint, tandem, ab olito diro schismate, ad Sanctae Romanae Ecclesiae communionem Catholicam, divino afflante spiritu, redierunt. Celebrata est haec cum Ecclesia Catholica unio per manus Emerici Antiocheni Patriarchae, ac postea eorum Patriarcha Generali interfuit Concilio Romae celebrato sub *Innocentio* huius nominis tertio, circa annum Domini 1215. quare de Maronitis pauca inferenda hinc operi existimavi, ut si forte Evangelici operarii in illum Orientis tractum aliquando pro animabus Deo lucrandis mittantur, morum ac Religionis istius Catholicae gentis non ignari, illis etiam consulere possint.

Maronitae igitur, teste Antonio Possævino in *Apparatu*, verbo *Maronita*, Libani montis in Syria incolae, sub eorum Patriarcha, pietatem ac fidem erga Romanum Pontificem, & sedem Apostolicam, uni ex omnibus Orientis populis integram, à tempore *Innocentij* iij. retinuerunt. Eorum Patriarcha, qui dicitur *Maronitarum*, qui que appetit Antiochenus vocari, cum apud se extet ejus nominis monumentum in antiquis scriptis aliquot, monachus est: (Monachi enim fiunt, nisi & antea sint, quicunque ad Episcopatus evehuntur) & octo, novemve sub se Suffraganeos habet Episcopos. In monte Libano, qui valde protenditur, ac cujus ambitus est septingentorum millium passuum Patriarchae est sedes in Monasterio, seu Cenobio, in quo paulo plus viginti Monachi degunt, qui Monachi dicuntur *S. Antonij*. Abest id Cenobium Tripoli *Syriae*, (ubi Mercatores agunt Turcae, Judaei, alij, & paucissimi Christiani, qui sacellum habent domi) viginti quinque passuum millibus. Porro cum in monte Libano Civitas nulla, pagi tantum, & hi frequentes, neque exigui

sint, omnes Catholici sub unius Patriarchae spirituali ditione vivunt. Duos Principes, sive Praefectos habent, qui Diaconi (licet Laici) ab ijs vocantur, quique Juri dicendo ijs praesunt, quique Christiani & pij sunt. Tributa pendunt Turcis plusquam ferre possint. Singuli verò, ubi aetatem duodecim annorum exceperint, singulis annis 17. aureos numos, è solo autem sive agris pro singulo spatio, quod sexdecim Spithamas complectitur, aureum quotannis Turcis Quattoribus pendunt: quod tributum nisi certo die persolvant, agri ijs demuntur, aut jacturam ingen em bonorum patiuntur. Cumque eam ob causam Turcae minitati fuissent, incolae sese missuros Turcas, qui partem illam agrorum, quae vacua maneret, excolerent, duobus millibus alijs aureis in singulos annos pacti sunt Maronitae, sese vexationem illam, sive Turcarum commercium redempturos, sic integri ab omni Turcarum consuetudine vivunt. Et verò Maronitae, non solum in Montis Libani tractu, verum etiam Damasci, Aleppi, & in aliqua Cyprici parte sic vitam agunt, ut Patriarchae suo obediant, & ritum, qui apud eos est Catholicum simplici ductu, & singulari propensione sequantur. Excommunicationem, quo uno spirituali gladio Patriarcha saepe uti cogitur, ut homines vel à peccatis arceat, vel in officio contineat, magnopere evitentur ac metuunt.

Ceterum apud Patriarcham diligenter aservantur diplomata Pontificia Romanae Sedis, jam inde usque ab *Innocentio* iij. ac deinceps à reliquis Pontificibus, qui ad eos vel Legatum, aliquando Cardinalem *S. Marcelli*, vel alios miserunt: cumque in litteris Pontificijs olim admoniti fuissent Maronitae, una cum Graecis, ne aliquos errores tenerent, sed abjicerent; factum est, ut à quibusdam, qui eò ex Urbe commigraverant, existimaretur, iisdem Maronitis erroribus teneri, quibus plerique Graeci implicarentur; nimirum processionis Spiritus Sancti à Patre damtaxat, negationis Purgatorij, & aliorum ejusmodi dogmatum. At Maronitae ingenue non solum testati sunt, ab ijs erroribus se esse alienissimos, verum etiam plura in suis libris, ac liturgijs demonstrant, quibus & Catholica dogmata constanter tuentur, & re ipsa in anniversarijs caeterisque de sanctorum officiis crebri sunt.

Quin etiam cum astu Jacobitarum, apud quos non paucae sunt haereses, varij libri disseminati fuissent inter Maronitas, accidit, ut qui eos reperit, dum ex Urbe missus est, putaret Maronitarum esse errores, qui revera sunt Jacobitarum. Quamobrem conquiesci sese purgarunt, & novissimè professi sunt omnem fidem, atque obedientiam *Clementi VIII.* Pont. Max. qui ad eos allegavit duos Sacerdotes ex Patribus Societatis, simul cum Episcopo, quorum primus fuit Hieronymus Dandinus Theologus, doctus & perspicax, qui etiam generalem confessionem per interpretem excepit unius ex illis 2. Diaconis, cui & Eucharistiam sub una specie portexit, cum sub duabus soleant communicare.

Hujus autem missionis à Pontifice Maximo ad montem Libanum causa fuit, ut oculis ipsis cerneretur, num, qui sumptus in Urbe alendo seminario Maronitarum fierent benè ponerentur: quare spes aut restituendae, aut propagandae Religionis Christianae in eo esset tractu.

Missus à Pontifice per eundem Dandinum ad Patriarcham apparatus integer holosericus aureus, ad Sacrum Patriarchali ceremoniam & in-